

Estudis sobre Història i Civilització del Pròxim Orient i la Mediterrània antiga

**Curs 2020-2021. Modalitat cultura i civilització
Presencial i online.**

✓ Història i Civilització del Pròxim Orient	✓ Història i Civilització d'Egipte	✓ Història i Civilització de Grècia	✓ Història i Civilització de Roma
✓ Professors titulars de reconegut prestigi	✓ Master-classes amb professors convidats	✓ Sortides a museus i exposicions i activitats pràctiques	✓ Treballs premiats i viatge de final de curs

Amb el suport de:

Índex

Presentació	3
Objectius i descripció general	3
Organització acadèmica dels Estudis	4
Metodologia d'estudi	4
Descripció de les activitats docents	5
Classes ordinàries	5
Màster-classes.....	5
Pràctiques	5
Viatge de final de curs.....	6
Treball de final de curs i presentació dels treballs	6
Certificació dels <i>Estudis</i>	6
Claustre de Professors.....	7
Horaris del curs 2020-2021.....	8
Classes ordinàries	8
Màster-classes, sessions pràctiques i altres activitats del curs 2020-2021.....	8
Preus i formes de pagament.....	9
Procés de preinscripció i matriculació	10
Preinscripció	10
Matriculació.....	11
Programes de les assignatures i mòduls	12
Assignatura: Cultura i civilització mesopotàmica	12
Assignatura: Cultura i civilització egípcia	12
Assignatura: Cultura i civilització grega	16
Assignatura: Cultura i civilització romana	18

Presentació

En una època on es tendeix a marcar diferències i distàncies entre el món occidental i oriental i on es continuen aixecant murs físics i mentals entre aquests dos mons, creiem necessari fer una reflexió i repassar la història que ens ha dut fins aquí, buscant més els ponts que els uneixen que els murs que els separen.

Els *Estudis sobre Història i Civilització del Pròxim Orient i la Mediterrània antiga* tenen la voluntat de donar a conèixer els orígens de la nostra cultura occidental a partir de l'estudi de la història i la cultura de les civilitzacions pròxim-orientals i egípcia i de la influència que aquestes van exercir sobre les civilitzacions grega i romana. Si bé cada una d'aquestes civilitzacions té una història i una cultura pròpies, no és menys cert que totes elles estan íntimament lligades tant per circumstàncies històriques com per préstecs culturals. És a través d'aquests punts de contacte i de les influències que se'n van derivar que al llarg dels segles es va anar creant un substrat cultural comú capaç d'enllaçar la literatura sumèria amb les obres de la Grècia clàssica, o la mitologia egípcia amb els cultes romans.

Els *Estudis sobre Història i Civilització del Pròxim Orient i la Mediterrània antiga* pretenen donar conèixer cada una d'aquestes civilitzacions, però no només analitzant-les com a cultures estanques i independents, sinó buscant aquest denominador comú entre elles i, així, poder rastrejar els orígens de la nostra pròpia cultura, des de les ribes del Nil i les planes mesopotàmiques, a les ribes del Tíber i les muntanyes de l'Àtica.

Objectius i descripció general

L'objectiu dels *Estudis* no és explicar d'una forma exhaustiva tots els esdeveniments històrics o comentar totes i cadascuna de les restes arqueològiques d'aquestes civilitzacions, sinó presentar una narració àmplia, clara i coherent dels principals elements que cal saber per entendre el com, el quan i el perquè de cada un dels processos històrics, artístics o religiosos que van tenir lloc. Per fer-ho utilitzem totes les fonts que tenim al nostre abast: històriques, artístiques, literàries, arqueològiques..., sempre de la mà de reconeguts especialistes en cada matèria.

La temàtica de cada una de les civilitzacions es divideix en tres parts:

- Història
- Cultura i civilització
- Ampliació d'estudis

i cadascuna d'aquestes parts s'estén durant un curs sencer, podent-se cursar de forma independent, sense necessitat d'haver-ne fet una per a poder fer l'altra.

D'aquesta forma, els *Estudis* aproparan als alumnes a aquestes civilitzacions des del punt de vista de la realitat històrica (durant un curs) i des del punt de vista cultural i de civilització (durant un altre curs).

Organització acadèmica dels Estudis

Com hem dit, els *Estudis sobre Història i Civilització del Pròxim Orient i la Mediterrània antiga* consten de dues parts bàsiques, més la part addicional d'ampliació d'estudis.

Per tant, de la divisió en les mencionades parts ens resulten les diferents modalitats dels EPOMA, on cada modalitat es cursa en un curs acadèmic:

Modalitat d'Història	Modalitat de Cultura i Civilització	Ampliació d'estudis
<ul style="list-style-type: none">• Història del Pròxim Orient antic	<ul style="list-style-type: none">• Cultura i civilització mesopotàmica	<ul style="list-style-type: none">• La perifèria de Mesopotàmia
<ul style="list-style-type: none">• Història de l'antic Egipte	<ul style="list-style-type: none">• Cultura i civilització egípcia	<ul style="list-style-type: none">• Sobre l'art egipci. Un recorregut per la història de l'art de l'antic Egipte
<ul style="list-style-type: none">• Història de l'antiga Grècia	<ul style="list-style-type: none">• Cultura i civilització grega	<ul style="list-style-type: none">• Les primeres civilitzacions de la Mediterrània Occ.
<ul style="list-style-type: none">• Història de l'antiga Roma	<ul style="list-style-type: none">• Cultura i civilització romana	<ul style="list-style-type: none">• Història del Cristianisme

Com es diu al principi del programa, **es poden començar a cursar els *Estudis* per qualsevol de les dues primeres parts (modalitat Història o bé modalitat Cultura i Civilització)**, podent-se cursar cada una de forma independent, sense necessitat d'haver-ne fet una per a poder fer l'altra.

Aquest curs 2020-2021 s'impartirà la part de *Cultura i Civilització*.

Així mateix els *Estudis* estan dissenyats per poder ser cursats d'una forma completament flexible, segons com vagi millor a cada alumne. Així, tant en la versió presencial com en la versió a distància, **tothom es podrà matricular des d'una única assignatura fins al curs complet** (4 assignatures). Fins i tot també per mòduls solts.

Metodologia d'estudi

Els *Estudis sobre Història i Civilització del Pròxim Orient i la Mediterrània antiga* es cursen de forma presencial i la metodologia d'ensenyament està basada en sessions que no pretenen ser classes magistrals, sinó que requeriran de la participació dels alumnes. Per això, durant el curs els alumnes aniran rebent un dossier, tant en versió paper com en versió digital, que no tan sols els hi servirà de suport a les classes sinó que en ell també hi trobaran les eines necessàries

per ampliar la informació i poder així aportar les seves opinions al curs, generant debat i enriquint els coneixements de tothom.

Cada assignatura constarà de les següents activitats docents (més endavant es descriuen aquestes activitats amb més detall):

- Vint-i-dues classes presencials d'una durada d'1h 30'
- Dues *màster-classes*, amb professors convidats
- Una activitat pràctica opcional i associada a cada temàtica
- Treball de final de curs tutoritzat opcional
- Viatge de final de curs opcional

Nota: veure l'apartat *Modalitats d'inscripció i imports* per a conèixer quins serveis estan inclosos en el preu dels *Estudis* i quins tindran un cost addicional.

Descripció de les activitats docents

Classes ordinàries

Les classes presencials seran dutes a terme pel professorat que forma el claustre, tots acreditats especialistes en cada matèria (veure l'apartat *Claustre de Professors*), i s'impartiran a **Arqueonet**, al carrer Sepúlveda 79 - 08015 Barcelona.

Hi haurà un total de vint-i-dues classes ordinàries d'una hora i mitja de durada cadascuna, sempre amb el recolzament del dossier facilitat i de presentacions en PowerPoint.

Màster-classes

Cada assignatura compta amb dues *màster-classes* impartides per professors convidats, que exposaran les seves darreres investigacions o bé aquelles temàtiques de les quals són especialistes.

Aquestes *màster-classes* es duran a terme al **Museu Arqueològic de Catalunya (MAC)**, a la seva seu de Barcelona, al Pg. Santa Madrona 39-41 - 08038 Barcelona. *Aquesta activitat pot comptar amb l'assistència de persones no vinculades al curs procedents del MAC.*

Pràctiques

A més, les assignatures també incorporaran una activitat pràctica cada una que es faran durant el curs consistents en visites guiades a jaciments arqueològics i/o museus i exposicions acompanyades dels mateixos professors del curs, o bé altres activitats de caire pràctic, en funció de cada assignatura, que permetran una major comprensió dels coneixements adquirits a l'aula.

Viatge de final de curs

Així mateix es realitzarà un viatge al final del curs. En aquest curs 2020-2021 el viatge serà a Munich per visitar el **State Museum of Egyptian Art** i la **Glyptothek**, seu d'una important col·lecció d'art clàssic i comptarà amb l'acompanyament i guiatge dels professors de cada assignatura, els quals faran les explicacions a les sales de les col·leccions d'Egipte, Mesopotàmia, Grècia i Roma. Així, a través de les seves peces, els alumnes podran sentir-se més a prop de les civilitzacions tractades al llarg del curs.

Treball de final de curs i presentació dels treballs

De forma opcional, aquells que ho desitgin, podran dur a terme un treball de final de curs d'alguna de les assignatures cursades, de manera que aquells alumnes que realitzin més d'una assignatura o el curs complet (quatre assignatures) podran escollir sobre quina d'elles volen realitzar el treball.

Els alumnes que facin el treball comptaran amb l'assessorament del professor de l'assignatura triada, que actuarà com a tutor. Així mateix aquests alumnes hauran de defensar el seu treball, en una presentació en la trobada de cloenda, davant de la resta d'alumnes i del claustre de professors. Les valoracions dels treballs seran realitzades per l'esmentat claustre, el qual atorgarà els premis següents:

- **Primer premi:**
 - Publicació online del treball realitzat
 - Viatge de final de curs al **State Museum of Egyptian Art** i a la **Glyptothek de Munich**.
Vegeu els detalls del premi a l'apartat *Modalitats d'inscripció i imports*, subapartat *Primer premi al treball de final de curs*.
- **Segon premi**
 - Publicació online del treball realitzat
 - Assistència gratuïta a un curs monogràfic d'Arqueonet (d'un màxim de 4 sessions), o bé a un seminari o a una sortida cultural d'un dia
- **Tercer premi**
 - Publicació online del treball realitzat

Les presentacions dels treballs i l'entrega dels premis es duran a terme a les aules d'Arqueonet. En cas que no es presentin treballs o bé no assoleixin els mínims de qualitat que es determinaran en el seu moment, els premis quedarien deserts.

Certificació dels Estudis

La titulació obtinguda (no oficial) anirà en funció del nivell d'assignatures cursades. Així a cada alumne se li estendrà un **Certificat d'assistència** de

cada assignatura que hagi realitzat. Aquesta és una certificació de realització d'estudis privada, acreditada pels museus i entitats que hi participen.

Claustre de Professors

Pròxim Orient antic

Felip Masó Ferrer

Llicenciat en Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia per la Universitat de Barcelona (UB), Professor d'Història Antiga i Arqueologia del Pròxim Orient antic (Arqueonet) i arqueòleg.

Albert Rubio

Dr. en Prehistòria per la Universitat de Barcelona.
Llicenciat en Antropologia per la Universitat de Barcelona
Investigador del SERP (Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques-
Universitat de Barcelona)

Antic Egipte

Marc Orriols Llonch

Dr. en Egiptologia per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i Màster en Estudis Orientals–Egiptologia per l'Institut d'Estudis del Pròxim Orient Antic (IEPOA) de la UAB.

Antiga Grècia

Ignasi Garcés Estallo

Dr. en Història Antiga i Professor Agregat al Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (UB).

Antiga Roma

Carles Buenacasa Pérez

Dr. en Història Antiga i Professor Agregat al Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (UB).

Coordinador

Prof. Felip Masó Ferrer

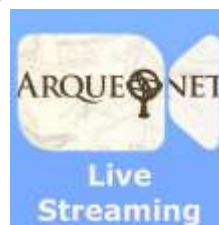
Arqueonet
Mail: arqueonet@arqueonet.net
Tfn.: 667 013 352

Horaris del curs 2020-2021

Classes ordinàries

Assignatures	Calendari
Cultura i civilització egípcia	Els dimarts, del 06-10-2020 al 20-04-2021 De 17.45h a 19.15h
Cultura i civilització mesopotàmica	Els dimarts, del 06-10-2020 al 20-04-2021 De 19.30h a 21.00h
Cultura i civilització grega	Els dijous, del 08-10-2020 al 08-04-2021 De 17.45h a 19.15h
Cultura i civilització romana	Els dijous, del 08-10-2020 al 22-04-2021 De 19.30h a 21.00h

Les activitats del cicle es realitzen a **Arqueonet**, al carrer **Sepúlveda 79 de Barcelona** (08015). Aquest curs també es pot seguir en streaming en directe des de casa

Després de cada sessió, totes les persones inscrites (tant en modalitat presencial com a distància) podran visualitzar de nou la gravació, ja que facilitarem l'enllaç per tenir-hi accés.

Màster-classes

Màster-classe	Calendari
Primera màster-classe	Dimecres 4 de novembre de 2020 a les 19,30h
Primera màster-classe	Dimecres 11 de novembre de 2020 a les 19,30h
Primera màster-classe	Dimecres 18 de novembre de 2020 a les 19,30h
Primera màster-classe	Dimecres 25 de novembre de 2020 a les 19,30h
Segona màster-classe	Dimecres 7 d'abril de 2021 a les 19,30h
Segona màster-classe	Dimecres 14 d'abril de 2021 a les 19,30h
Segona màster-classe	Dimecres 21 d'abril de 2021 a les 19,30h
Segona màster-classe	Dimecres 28 d'abril de 2021 a les 19,30h

Totes les màster-classes es realitzaran al **Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC)**

Activitats pràctiques i viatge de fi de curs

Activitats pràctiques	Calendari
Activitat pràctica de Cultura i civilització grega: taller de "La Democràcia a Atenes"	Data i hora pendent de definir
Activitat pràctica de Cultura i civilització romana: Sortida al Museu de Badalona	Data i hora pendent de definir
Activitat pràctica de Cultura i civilització mesopotàmica: Taller d'escriptura cuneïforme	Data i hora pendent de definir
Activitat pràctica de Cultura i civilització egípcia: Taller de momificació	Data i hora pendent de definir
Viatge fi de curs	Calendari
<ul style="list-style-type: none">State Museum of Egyptian Art de MunichGlyptothek de Munich	Data pendent de definir

Preus i formes de pagament

Aquelles persones que cursin el curs sencer de "Cuinem [i mengem] la història" gaudiran d'un 5% de descompte qualsevol part dels "EPOMA".

Curs sencer i assignatures

Terminis de pagament presencial					
Opcions	Preus totals	Terminis			
		Matric(1er T)	2on T.	3er T.	4rt T.
		Set-Oct 2020	(fi nov 2020)	(fi gen 2021)	(fi mar 2021)
Curs sencer	1.220 €	485 €	245 €	245 €	245 €
Assignatura	340 €	130 €	70 €	70 €	70 €
Terminis de pagament distancia					
Opcions	Preus totals	Terminis			
		Matric(1er T)	2on T.	3er T.	4rt T.
		Set-Oct 2020	(fi nov 2020)	(fi gen 2021)	(fi mar 2021)
Curs sencer	1.050 €	420 €	210 €	210 €	210 €
Assignatura	295 €	130 €	55 €	55 €	55 €

Mòduls solts *(els pagaments dels mòduls es realitzen de forma íntegra, sense terminis)*

Mòdul	Títols dels mòduls	Sessions	Preu presencial	Preu distància
Assignatura 'Cultura i civilització mesopotàmica'				
Mòdul 1	El domini de l'espai. Evolució de l'arquitectura	6	100 €	90 €
Mòdul 2	El naixement de l' "art" mesopotàmic	5	85 €	75 €
Mòdul 3	Art assírio-babilònic	6	100 €	90 €
Mòdul 4	Ciència i literatura	5	85 €	75 €
Assignatura 'Cultura i civilització egípcia'				
Mòdul 1	Qüestions de gènere	6	100 €	90 €
Mòdul 2	Introducció a l'escriptura jeroglífica	5	85 €	75 €
Mòdul 3	Un recorregut per la literatura	4	70 €	60 €
Mòdul 4	Arqueologia egípcia	4	70 €	60 €
Mòdul 5	L' "Art" egipci	3	45 €	45 €
Assignatura 'Cultura i civilització grega'				
Mòdul 1	L'Edat del Bronze	4	70 €	60 €
Mòdul 2	La vida quotidiana en la Grècia Arcaica i Clàssica	6	100 €	90 €
Mòdul 3	Atenes	6	100 €	90 €
Mòdul 4	L'Hel·lenisme	6	100 €	90 €
Assignatura 'Cultura i civilització romana'				
Mòdul 1	La societat i l'economia dels romans	9	145 €	135 €

Mòdul 2	Arqueologia i vida quotidiana (I). La ciutat romana	5	85 €	75 €
Mòdul 3	Arqueologia i vida quotidiana (II). La vivenda a Roma	4	70 €	60 €
Mòdul 4	Arqueologia i vida quotidiana (III). Pa i circ	4	70 €	60 €

Els preus inclouen:

- A les classes ordinàries: els dossiers d'apunts, les *màster-classes* i la tutoria en el treball de final de curs
- A les activitats complementàries (sortides, tallers...): un descompte del 50% de l'activitat; si inclou transports, desplaçaments o àpats, aquests aniran a compte de cada persona
- Al viatge de final de curs: un descompte del 50% de l'activitat; els transports, desplaçaments, o àpats aniran a compte de cada un

Els preus no inclouen:

- A les activitats pràctiques (sortides, tallers,...): el 50% de l'activitat; si inclou transports, desplaçaments o àpats, aquests aniran a compte de cada persona
- Al viatge de final de curs: un descompte del 50% de l'activitat; els transports, desplaçaments, o àpats aniran a compte de cada un
- Qualsevol altre servei no indicat el l'apartat *Els preus inclouen*.

Nota referent al primer premi al treball de final de curs

El primer premi del treball de final del curs consistirà en el desplaçament aeri i l'allotjament a Londres corresponents al viatge el **State Museum of Egyptian Art** i la **Glyptothek de Munich**. No inclourà els àpats i altres activitats realitzats pel guanyador/a.

Procés de preinscripció i matriculació

Preinscripció

Podeu fer preinscripció per qualsevol de les següents vies:

1. Per correu electrònic: enviar un missatge a l'adreça arqueonet@arqueonet.net especificant la següent informació:

- Títol del missatge: "Inscripció EPOMA 2020-2021"
- Indicar la modalitat d'inscripció (Presencial o Distància) i especificar:
 - Inscripció al cicle complet presencial
 - Inscripció al cicle complet a distància
 - Inscripció a mòduls o sessions independents: indicar quins/es
- Dades de cada participant que s'inscriu: nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

2. Per la pàgina web d'Arqueonet, a través de l'enllaç següent:

http://www.arqueonet.net/cat_contacte.html

Complimentar els camps de dades personals indicats a la pàgina web i, en el camp "Missatge", especificar la següent informació:

- En primer lloc incloure el text "Inscripció EPOMA 2020-2021"
- Indicar la modalitat d'inscripció (Presencial o Distància) i especificar:
 - Inscripció al cicle complet presencial
 - Inscripció al cicle complet a distància
 - Inscripció a mòduls o sessions independents: indicar quins/es

3. Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 937423014 o 667013352.

4. Presencialment: a Arqueonet, carrer Sepúlveda 79 – 08015 Barcelona, de dilluns a divendres de 10h a 14h i de 16h a 20h

Un cop feta la preinscripció, Arqueonet enviarà un mail confirmant la recepció la mateixa.

Les places s'adjudicaran per estricte ordre d'arribada de les sol·licituds.

Matriculació

Quan s'assoleixi el nombre mínim d'assistents, Arqueonet ho comunicarà a tots els preinscrits i llavors s'iniciaran els passos per formalitzar la matrícula. Les matrícules es podran formalitzar de forma presencial a **la seu d'Arqueonet** dins dels horaris d'obertura (de dilluns a dijous de 10h a 14h i de 16h a 20h), en efectiu o targeta, o bé per transferència bancària per l'import corresponent al següent número de compte:

IBAN: ES29 2100 0212 1802 0031 6077

En cas de fer-ho per transferència, cal indicar en la mateixa el **nom complet**, i com a concepte:

- O bé "Inscripció EPOMA_2 2020-2021_complet presencial"
- O bé "Inscripció EPOMA_2 2020-2021_complet a distància"
- O bé "Inscripció EPOMA_2 2020-2021_assignatura presencial (Egipte, P. Orient, Roma, Grècia)"
- O bé "Inscripció EPOMA_2 2020-2021_assignatura a distància (Egipte, P. Orient, Roma, Grècia)"

Segons correspongui a cada cas.

Programes de les assignatures i mòduls

Assignatura: Cultura i civilització egípcia

L'antic Egipte és una de les civilitzacions més fascinants de l'antiguitat i al llarg d'aquesta assignatura, repartits en diferents apartats temàtics, coneixerem alguns dels trets més característics d'aquesta cultura. Així, en un primer apartat sobre arqueologia es treballaran els diferents materials i sistemes constructius utilitzats pels antics egipcis per tal d'assolir els coneixements bàsics sobre l'arquitectura i que els van permetre aixecar alguns dels més increïbles monuments de la història. A més, també es farà un recorregut cronològic sobre l'evolució de les tombes privades, els temples i les fortaleses. En un segon apartat es farà una introducció a la llengua i l'escriptura jeroglífica en el què es durà a terme una aproximació a la lectura dels principals signes jeroglífics, alhora que es donaran unes nocions de llengua egípcia clàssica (nom, adjectius, algunes formes verbals, etc.) per tal de poder fer petites traduccions de fragments de textos, així com també es farà una sessió pràctica d'escriptura jeroglífica amb material real, tal i com ho feien els escribes a l'antiguitat. En un tercer apartat es tractaran qüestions de gènere, com el naixement i la infantesa, la família, la sexualitat i la vellesa. Un apartat sobre religió ens permetrà conèixer, de forma general, les principals divinitats del panteó egipci i els textos funeraris, per tal de poder profunditzar després en temes més concrets com les cosmogonies, les creences funeràries i altres aspectes de la religiositat egípcia. Finalment, hi haurà un apartat de literatura on farem un recorregut cronològic pels principals textos literaris egipcis, com els contes, els textos sapiencials, les "autobiografies", la poesia eròtic-amorosa, etc.

Mòdul 1: Qüestions de gènere. La vida de l'individu

Durada del mòdul: els dimarts, del 6 d'octubre al 10 de novembre de 2020

Sessions: 6

1. La concepció i el naixement
2. La infantesa i els rituals de pas
3. La vida adulta: La família
4. Les famílies monoparentals: els solters, les vídues i els orfes i l' "homosexualitat"
5. La sexualitat
6. Les malalties i la vellesa

Mòdul 2: Introducció a l'escriptura jeroglífica i a la llengua egípcia clàssica

Durada del mòdul: els dimarts, del 24 de novembre de 2020 al 12 de gener de 2021 (el 8 i 29 de desembre i el 5 de gener no hi a classe)

Sessions: 5

1. Aprenent a llegir: els fonogrames i els semagrames
2. La flexió nominal i adjectival i el pronom sufix
3. El verb
4. Classes d'oracions
5. Traducció de textos

Mòdul 3: Un recorregut per la literatura de l'antic Egipte

Durada del mòdul: els dimarts, del 26 de gener al 16 de febrer de 2021

4 sessions:

1. El Regne Antic i el Primer Període Intermediari
2. El Regne Mitjà i el Segon Període Intermediari
3. El Regne Nou i el Tercer Període Intermediari
4. Els textos funeraris

Mòdul 4: Arqueologia egípcia

Durada del mòdul: els dimarts, del 2 al 23 de març de 2021

4 sessions:

1. Materials i sistemes constructius
2. Els temples
3. Les tombes privades
4. Les fortaleses

Mòdul 5: L' "Art" egipci

Durada del mòdul: els dimarts, del 6 al 20 d'abril de 2021

3 sessions:

1. Qüestions de l'art de l'antic Egipte
2. Llegint l'art de l'antic Egipte: art bidimensional
3. Llegint l'art de l'antic Egipte: art tridimensional

Activitat pràctica

Pendent de programar

Màster-classes

- Primera màster-classe (pendent de programar)
- Segona màster-classe (pendent de programar)

Assignatura: Cultura i civilització mesopotàmica

A les ribes del Tigris i l'Eufrates, sumeris, accadis, assiris i babilònics van fer néixer fa més de cinc mil anys les primeres civilitzacions de la història i algunes de les més importants de tota la humanitat. A més de la creació de grans imperis territorials amb els que van aconseguir dominar tot el món conegut fins aquell moment, aquestes civilitzacions van ser realment importants per l'alt grau de desenvolupament cultural que van tenir. Si bé l'arqueologia mesopotàmica és més aviat poc generosa amb les seves restes, les que han sobreviscut ens han permès conèixer des de les primeres cases de la història als més esplèndids palaus de les més importants capitals del món; dels primers temples neolítics a la bíblica Torre de Babel, i dels primers i petits poblats a les fantàstiques metròpolis de Nínive o Babilònia.

Però pel què més són conegudes aquestes civilitzacions és per haver donat a llum a un dels primers sistemes d'escriptura de la història, gràcies al qual s'han pogut recuperar milers de textos que ens informen de la història, la religió, la ciència, la literatura... en definitiva, de la cultura d'aquests pobles. A partir d'ells podem llegir les més antigues epopeies de la història de la humanitat, saber com resolien problemes matemàtics utilitzant el teorema de Pitàgores segles abans dels seu naixement, per quins codis de lleis es regien, quins eren els seus déus i els seus cultes... I el més fantàstic de tot plegat és que quan llegim aquests textos allò de què ens parlen no ens és estrany ni desconegut, sinó que ens resulta tremendament familiar; i és que aquesta mil·lenària cultura no es va quedar limitada a la terra entre rius, sinó que va traspasar les fronteres del temps i de l'espai fins arribar a formar part de la nostra vida quotidiana, encara que no ens n'adonem; vols descobrir-les amb nosaltres?

Mòdul 1: El domini de l'espai. Evolució de l'arquitectura a l'antiga Mesopotàmia

Durada del mòdul: els dimarts, del 6 d'octubre al 10 de novembre de 2020

Sessions: 6

1. De les aldees a les cases, el camí cap a la fixació definitiva
2. El naixement de l'urbanisme
3. Els primers grans santuaris: Göbleki Tepe i Çatal Hüyük
4. L'É.GAL, la gran casa: els temples
5. Els zigurrats, la voluntat d'ascendir
6. L'É.GAL, la gran casa: els palaus

Mòdul 2: El naixement de l' "art" mesopotàmic. El domini de les tècniques

Durada del mòdul: els dimarts, del 24 de novembre de 2020 al 12 de gener de 2021 (el 8 i 29 de desembre i el 5 de gener no hi ha classes)

Sessions: 5

1. De Tell Halula a Çatal Hüyük: simbolisme de les primeres pintures
2. Naixement i evolució de l'escultura: de Göbleki Tepe a Djemdet Nasr
3. L'escultura i el relleu sumeris: concepció i simbolisme
4. L'escultura i el relleu accadis: retalls d'una nova història encara per descobrir
5. L'escultura i el relleu neo-sumeri: retorn al classicisme

Mòdul 3: Art assirio-babilònic. La màxima expressió de la reialesa

Durada del mòdul: els dimarts, del 26 de gener al 2 de març de 2021

Sessions: 6

1. Art paleoassiri: el sorgiment d'una nova identitat
2. L'escultura assíria: formalisme conceptual
3. El relleu assiri: una eficaç eina propagandística i simbòlica
4. Art paleobabilònic: la petrificació de la societat babilònica
5. Art kassita: innovacions tecnològiques d'uns nousvinguts
6. Art neobabilònic: la màxima expressió artística després de segles d'història

Mòdul 4: Ciència i literatura. L'herència mesopotàmica

Durada del mòdul: els dimarts, del 16 de març al 20 d'abril de 2021 (el 30 de març no hi ha classe)

Sessions: 5

1. Els orígens de l'escriptura
2. Ciència a l'antiga Mesopotàmia (I): el naixement del mètode científic
3. Mites de creació: L'Enumma Elish i altres mites creacionals
4. Mites d'herois: de Gilgamesh a Enmerkar
5. Mites de parella: el cicle d'Ishtar

Activitat pràctica

Pendent de programar

Màster-classes

- Primera màster-classe (pendent de programar)
- Segona màster-classe (pendent de programar)

Assignatura: Cultura i civilització grega

En aquesta assignatura pretenem acostar-nos al llegat cultural de l'Antiga Grècia, en alguns aspectes tan proper a nosaltres i en d'altres tan diferent. Seguint el desenvolupament cronològic, començarem per acostar-nos a la vida diària i a la projecció simbòlica que es pot obtenir des de les restes arqueològiques i els documents escrits en Lineal B que ens van deixar les civilitzacions de l'Edat del Bronze egea. Seguirem amb l'etapa arcaica, que donà lloc a la pólis, un univers que va comportar una nova visió antropocèntrica dels déus, els herois i del paper de la societat humana. Ens aproparem als poemes homèrics, als relats d'Hesíode i a la literatura en general, així com també coneixerem els entorns materials que definiren els santuaris grecs i les celebracions panhel·lèniques. Però no només ens centrarem amb el món grec sinó que veurem com aquest món es va obrir a Orient i va fer seus molts referents iconogràfics, tot culminant en el pas del pensament mític al lògic.

Arribats a l'època clàssica tractarem les diferents formes de vida en algunes ciutats, en particular a Atenes, i parlarem del que significava ser dona, metec o esclau, com era la vida quotidiana en temps Pèricles i de com els ciutadans participaven en els institucions i manifestacions culturals, en especial la teatral. També es tractarà "la mirada grega" que va generar el classicisme artístic.

En la darrera part del curs assistirem al repàs de l'esplendor urbanístic de la ciutat grega, alhora que copsarem el seu allunyament de les bases que van crear la polis, tot cercant els diferents grups culturals que formen el complex període hel·lenístic i que inclouen la convivència i interrelació amb altres cultures, i les transformacions mentals d'aquests moments en els textos i les restes materials. El curs acabarà amb la pervivència cultural grega en l'àmbit cultural romà i com es vinculà amb el cristianisme al final de l'Antiguitat.

Mòdul 1: L'Edat del Bronze

Durada del mòdul: els dijous, del 8 al 29 d'octubre de 2020

Sessions: 4

1. L'arqueologia i la reconstrucció de la cultura i la vida quotidiana en la Creta minoica.
2. L'arquitectura i la pintura mural egees.
3. L'arqueologia i la reconstrucció de la cultura i la vida quotidiana en els estats micènics.
4. Fent d'escriba: introducció a la lineal B.

Mòdul 2: La vida quotidiana en la Grècia Arcaica i Clàssica

Durada del mòdul: els dijous, del 12 de novembre al 17 de desembre de 2020

Sessions: 6

1. Les arrels de la cultura grega: camp, individu i família.
2. Reunió social, participació política i cooperació militar.
3. Els referents ideològics en la literatura.

4. El tractament de la mort segons l'arqueologia.
5. La construcció de temples, més que religió.
6. Com identificar les produccions ceràmiques arcaïques.

Mòdul 3: Atenes

Durada del mòdul: els dijous, del 7 de gener a l'11 de febrer de 2021

Sessions: 6

1. La vida quotidiana en l'Atenes clàssica.
2. Ser dona, ser metec, ser esclau en l'Atenes clàssica.
3. Votacions i judicis en Atenes.
4. El teatre a l'Antiga Grècia.
5. Atenes i els seus monuments.
6. Com identificar les produccions de ceràmica atenesa.

Mòdul 4: L'Hel·lenisme

Durada del mòdul: els dijous, del 25 de febrer al 8 d'abril (l'1 d'abril no hi ha classe)

Sessions: 6

1. Pensament i expressió cultural en època hel·lenística.
2. La nova visibilitat cultural dels grups socials.
3. Grecs i bàrbars. Les interrelacions culturals.
4. L'esplendor urbanístic de la ciutat hel·lenística.
5. Les influències hel·lenístiques en Roma.
6. La cultura grega durant el període romà.

Activitat pràctica

Pendent de programar

Màster-classes

- Primera màster-classe (pendent de programar)
- Segona màster-classe (pendent de programar)

Assignatura: Cultura i civilització romana

Gràcies a l'abundància de textos d'escriptors clàssics que s'han conservat fins avui, comptem amb un ampli conjunt documental que ens permet "treure el cap" –a través de la finestra de la Història– al dia a dia en la vida dels habitants de l'antiga Roma. Podem projectar, així, una mena de "pel·lícula visual" d'usos i costums que millori la nostra comprensió sobre la utilitat de les restes arqueològiques conservades i, sobretot, que ens proporcioni un judici de valor sobre aquests edificis, expressat per la boca mateixa d'aquells qui foren els seus usuaris.

Així doncs, el curs sobre "Cultura i civilització romana" dels EPOMA pretén constituir una completa aproximació a la vida quotidiana dels romans –tant aristòcrates com plebeus– amb l'objectiu de comprendre millor com van ser i com actuaven els nostres més directes ancestres. Tractarem aspectes com ara la importància de la ciutat, com a marc de la vida política, religiosa i econòmica de l'Imperi; les diverses condicions socials dels habitants de l'Imperi i els seus gèneres de vida; la vida als blocs de pisos (ínsules) dels plebeus; el "dolce far niente" dels rics a les seves vil·les aristocràtiques; i, a més, acompanyarem un senador en una de les sessions del Senat; passarem un dia a les termes; assistirem a una representació teatral; ens esglaiarem en la contemplació d'un combat del gladiadors; i ens esgargamellarem animant el nostre auriga favorit des de les grades del circ.

Descobrirem així que, en més aspectes dels que imaginem, continuem essent fidels a les tradicions que els romans ens van llegar. Serveixi d'exemple, referent a això, la passió que encara se segueix mostrant pels espectacles de velocitat i perícia, però ja no en el circ sinó en els circuits automobilístics.

Mòdul 1: La societat i l'economia dels romans

Durada del mòdul: els dijous, del 8 d'octubre al 10 de desembre de 2020 (el 29 d'octubre no hi ha classe)

Sessions: 9

1. La societat romana i l'evolució ideològica entorn el concepte de "ciudadà"
2. La família romana: el poder del *paterfamilias* i la condició de la dona
3. La vida i l'educació dels infants a l'antiga Roma
4. La classe dels senadors, el vèrtex de la piràmide social romana
5. Els cavallers, les elits de les aristocràcies provincials
6. Els decurions, els més rics de cada municipi
7. Els marginats de la societat: plebeus, lliberts i esclaus
8. Uns romans molt típics: el soldat, el camperol, el comerciant i l'advocat
9. Història i transcendència de la moneda a l'antiga Roma

Mòdul 2: Arqueologia i vida quotidiana (I): la ciutat romana

Durada del mòdul: els dijous, del 7 de gener al 4 de febrer de 2021 (el 24 i 31 de desembre no hi ha classes)

Sessions: 5

1. La ciutat, la gran "exportació" dels romans arreu la Mediterrània
2. El fòrum i els edificis associats, centre neuràlgic de l'administració romana
3. "Vrbs Roma": un mal exemple d'ortogonalitat i de planificació urbanística
4. El món de l'aigua: preses, aqüeductes i distribució de l'aigua dins la trama urbana
5. "Tots els camins duen a Roma": un Imperi interconnectat a través de vies, ponts i ports

Mòdul 3: Arqueologia i vida quotidiana (II): la vivenda a Roma, símbol de l'estatus i de solvència econòmica

Durada del mòdul: els dijous, del 18 de febrer a l'11 de març de 2021

Sessions: 4

1. La pobresa de les cases dels humils: ínsules, cenacles, pèrgoles, tuguris i els perills de l'especulació immobiliària
2. La luxosa *domus* d'un senador romà: atri, tablini i la zona de serveis de la casa aristocràtica
3. A taula amb els romans: els menjadors i els ambients més privats de les cases dels rics
4. El retir al camp, marc incomparable per al "dolce far niente" aristocràtic

Mòdul 4: Arqueologia i vida quotidiana (III): "Pa i circ", l'oci com a via d'escapament a la misèria del dia a dia

Durada del mòdul: els dijous, del 25 de març al 22 d'abril de 2021 (l'1 d'abril no hi ha classe)

Sessions: 4

1. Ensorrant el mite sobre la higiene dels romans: els usos de les termes i la cultura del bany entre els romans
2. Una jornada assistint als espectacles del teatre: els gèneres dramàtics dels romans i el menyspreu pels actors i les actrius
3. Sang, sorra... i una mica de comèdia!: l'amfiteatre i els combats de gladiadors
4. El rei dels jocs: les carreres del circ i la fama insuperable dels aurigues

Activitat pràctica

Pendent de programar

Màster-classes

- Primera màster-classe (pendent de programar)
- Segona màster-classe (pendent de programar)